

Nowiny Raciborskie

Pismo dla ludu polsko-katolickiego.

»NOWINY RACIBORSKIE« z bezpłatnym dodatkiem »Głos Świąteczny« wychodzą trzy razy w tygodniu, w Poniedziałek, Środa i Piątek. Kosztują na kwartal na poczcie 1 marek 50 fen., z dostarczaniem w domu przez listowego 1 marek 74 fen. Ogłoszenia przyjmuję się za opłatą 15 fen. od jednostronnego wiersza drobnego w dziale ogłoszeń, a 60 fenigów od dwustronnego wiersza reklamowego na trzeciej stronie.

Miejsce regulowania rachunku w Raciborzu. — W razie konkursu lub sądowego skarżania należności wszelki rabat ustaje.

Układy pokojowe przed parlamentem.

W obecności kanclerza Rzeszy hr. Hertlinga, licznych przedstawicieli rządu oraz około 200 posłów rozpoczął główny wydział parlamentu w czwartek obrady w sprawie układów pokojowych. Postanowiono najpierw odbywać posiedzenia wydziału codziennie od godz. 10 do 2, aby pozostawić także frakcjom parlamentarnym czas na obrady. Rozprawy będą uważane za poufne, o ile dotyczą wyjaśnień i oświadczeń, zdawanych przez przedstawicieli rządu. Rząd będzie w ten sposób korzystać z okazji, aby parlament informować o przebiegu układów pokojowych, a równocześnie przyjmować do wiadomości życzenia i ewentualne propozycje przedstawicieli narodu.

Na pierwszym posiedzeniu zdawał podsekretarz stanu, baron von dem Busche, w zastępstwie sekretarza stanu v. Kuhlmannna, który nocy poprzedniej już wyjechał, szczegółowe sprawozdanie ze znanych dotychczasowych rokowań w Brześciu Litewskim, po czym zabierał głos poślowie Erzberger i Dawid.

(wib.) Berlin, 4 stycznia. Wedle oświadczenia kanclerza Rzeszy na dzisiejszym posiedzeniu głównego wydziału zaproponował rząd rosyjski przełożenie rokowań pokojowych z Brześciem Litewskim do Sztokholmu. Sekretarzowi stanu v. Kuhlmannowi polecono odrzucić tę propozycję.

Dalej oświadczyono z Petersburga, iż punkt 1 i 2 naszych propozycji, odnoszące się do opuszczenia zajętych obiezarów i prawa stanowienia narodów o własnych losach, nie mogą być przyjęte. Co do tego oświadczył kanclerz Rzeszy: Nie możemy od-

tego odstąpić, możemy odczekać spokojnie dalszego przebiegu tej sprawy. Opieramy się na naszej siле, na naszym lojalnym sposobie myślenia i na naszym dobrem prawie. (Żywe oklaski.) Oprócz tego oświadczył kanclerz Rzeszy, iż z przybyłymi do Brześcia Litewskiego pełnomocnikami Ukrainy będzie prowadzić dalej układy.

Częstolowe zniesienie świąt.

Stolica Apostolska wydała przepisy nowego kodeksu prawa kanonicznego co do świąt i czasu zakazanego, tak zwanego »tempus clausum«.

Dekretem z dnia 20 sierpnia p. z. rozporządzila Stolica św., by niektóre przepisy nowego kodeksu weszły zaraz w życie. Ponieważ przepis, odnoszący się do świąt i »tempus clausum« już w najbliższej przyszłości będzie aktualnym, przeto powiadamy do wiadomości duchowieństwa i ch. brzmienie z objaśnieniem, jak mają być zastosowane. Mianowicie wedle kanonu 1247 § 1 odtoday w całym Kościele mają być obchodzone tylko następujące święta z podwójnym obowiązkiem uczestniczenia we mszy św. i utrzymania się od ciekich robót:

Wszystkie niedziele w roku, nadto uroczystości Bożego Narodzenia, Obrzezania Pańskiego, Trzech Króli, Wniebowstąpienia Pańskiego, Bożego Ciała, Niepokalanego Poczęcia i Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny, świętych Apostołów Piotra i Pawła i Wezysłkich Świętych.

W inne święta, powyżej niewyliczone, jako to: Matki Bożej Gromnicznej, Zwistowania w Narodzenie Najśw. Marii Panny, św. Szczepana, drugiego święta Wielkiej Nocy i Zielonych Świąt, św. Stanisława i św. Michała porządek nabożeństw w

kościelach dycecyji ma być zachowany tak, jak był dotychczas. Należy jednak ludowi wytłumaczyć, że w te dni nie jest onowiązany być w kościele i utrzymać się od pracy, to jest, że nikt nie grzeszy, jeśli w te dni nie ma mszy świętej, lub też prace się oddawać.

W dni zaś, które już odtoday obowiązkowem świętami nie będą, zachowujemy nabożeństwa kościelne, jak to było dotychczas.

Każdy też wierny może się oddawać pracy w dni niewymienione w przytoczonym przesieku prawa kościelnego i nikt nie może się gorszyć, jeżeli w dniu, które były dotychczas święcone, będzie widział innych pracujących. Należy jednak zwrócić uwagę pracodawców, by nie smuszały do pracy swoich robotników, lub sługi w dniu, które dotychczas były u nas święconymi, ciągając na siebie niezadowolenie.

Przepis ten stosuje się też do uroczystości sw. patronów miejscowych, tych dni odpustowych w poszczególnych parafiiach. Proboszczówie w porozumieniu z dzekanami mogą uroczystość tego dnia przesunąć na niedzielę najbliższą. Jeżeli zaś uważa za stosowne zachować całe nabożeństwo w sam dzień, mogą to zrobić, tłumacząc jednak wiernym, że uroczystość ta jest tylko kościelna bez prawnego obowiązku pod grzechem wysłuchania mszy świętej i utrzymania się od prac ciekich. Na podstawie tych uwag wyjaśnia duchowieństwo myśl tych przepisów ludowi, by nie powstały jakieś nieporozumienia, by też ludzie nie ciągali na swe sumienie grzechów, z nieświadomości pochodzących.

W sprawie czasów zakazanych — »tempus clausum« — w których uroczyste odbywanie wesel jest zakazane, postanawia kanon 1108 § 2, że czas ten zakazany rozeiga się tylko od pierwszej niedzieli Adwentu do dnia Bożego Narodzenia włącznie i od środy popielcowej do niedzieli Wielkanocnej włącznie.

wzruszeniu jej przebiął się zarówno przerażenie, jak bość. — Nie rozpaczaj! Nie było przecież niczyjej winy w całym tem nieszczęściu...

— O, pan nie wiesz... pan nic nie możesz w tym względzie wyrokować — powiedziała, zatamując ręce.

— On panu opowie. On nie zechce tego ukryć... nawet przez wzgląd na tego brata.

Nie wiedziała dobrze sama, co mówiła w tej chwili i prawnik położył rękę na jej ramieniu. Bystry jego umysł odgadł coś razu, iż w słowach jej ukrywało się więcej, niż można było sądzić z pozoru, i starał się uspokoić ją nieco.

— Pani jesteś nad wyraz wzburzona, lady Merrion — powiedział — i nic w tem dziwnego. Chciej pani odejść do swego pokoju. Stużba zapiekuje się tu naro, a mój wspólnik oznajmi, kiedy można będzie widzieć się z chorym.

Nadal jej tytuł z umysłu; ale ona zaprzeczyła temu ze smutkiem.

— Nie lady Merrion, dopóki on żyje — powiedziała. — Ja nigdy nie byłam lady Merrion, pan wiesz o tem dobrze.

Webber ukazała się w tej chwili, prosiąc panię, aby nieco spoczęła, a lckaj zawiadomił jednocześnie, że pokoje już są przygotowane, jeżeli panowie, życzą sobie przebrać się po drodze.

Pan Rae odbył naradę ze swym wspólnikiem i powiedział, że chory usnął na chwilę. Objaśnił on Metcalfa o wszyskiem, co tu zaszedł i wyłomaczył mu znaczenie gwałtownych słów Anieli.

— Wielki Boże!... Cóż to za straszne powikłanie? — zawołał starszy wspólnik. — Nic dziwnego, iż zdarzało się wszystkim zawsze, że jakaś groźna chmura zawisła nad tym domem. Nie chciałbym teraz za żadne starły świata tyc w skórze Karola.

— Zdaje się, iż omal nie pęka mu serce z bólu. (Ciąg dalszy nastąpi.)

BEZWIEDNA ZBRODNIA.

Powieść z angielskiego.

(Ciąg dalszy)

— Tak, rzeczywiście. Oto, co powiedział lord Merrion... bo on już jest lordem Merrion, jak panu wiadomo... Powiedział, iż przeszedł najcięższe cierpienia, widząc swoje dziecko i dom swojej żony, i że teraz nic już nie potrafi dotknąć go równie bolesnie.

— Błędny Zygmunt!... Nieszczęśliwy człowiek!... I pomyśleć sobie tylko, że to ja zostawiłem go w środku dzikiej pustyni... a teraz wymiąłem go jak obcego!... Stary pies okazał się wierniejszym dla niego, niż przyjaciel!

Marek ukrył twarz w dłoniach i palce i pociekały mu przez palce.

— Znalazłem biedne zwierzę martwe w tem miejscu, gdzie jego pan spoczywał, z jego chustką między łapami — mówił dalej. — Ale pan... pan także poznac go musiałeś!

— Tak, poznalem go natychmiast. Przyszedł do mnie, aby sprawdzić pogłoski, które doszyły go jeszcze na pokładzie okrętu i dowiedzieć się o wszyskiem, co zaszło po jego domniemanej śmierci. Przedstawiałem mu, iż niepodobna, aby potrafił ukryć się przebywając w Anglii, i błagałem, aby wystąpił jawnie przed wszystkimi; ale postanowienie jego pozostało niezmiennne.

— A... rozumiem. Chciał to uczynić przez wzgórza na nią! — zauważył Marek. — Było to zupełnie zgodne z jego charakterem... Dziwna jednak rzecz, co eraż spowodowało wyjawienie tajemnicy?

— Nie mogę wpaść na żadne przypuszczenie... Najprawdopodobniej ktoś ze starych stug musiał go

poznać. Depesza zawiadamia jedynie o spełnionym taktie.

Podróż wydawała się im nieskończonie dłuża, jak to zwykle bywa, skoro się ją odbywa w tak smutnym celu, i dzień zaczął już świecić, gdy pociąg zatrzymał się przed jedną z pomniejszych stacj, odległej o godzinę drogi od Merrion-Royal. Karetka czekała już tam na nich i służący zbliżył się do adwokata, z oznakami głębokiego szacunku.

— Rozkazano mi czekać tu na pana — odezwiał się do Metcalfa, którego znał z widzenia. — Pan Rae spodziewał się, iż prawdopodobnie przybędzie pan tym pociągiem.

— Dobrze... ten pan jedzie ze mną. Jak się miewa... gentleman, który zachorował we dworze?

— Czy o brata naszego lorda pan pyta? Bardzo z nim źle. Doktorzy mówią, iż nie pociągnie dłużej nad dni kilka. Lord i lady okropnie tem strapieni... ale może należałoby tego chorego pana nazywać lordem? Mówią, że jest starszym jakobym bratem.

— Wszystko to wróci do porządku z czasem — odpisał adwokat, na widok zafrasowanej miny lokaja.

— Sędze, że nikt teraz w Merrion-Royal nie myślał wcale o tytułach.

— Tak, prawda panie.

W przeciągu spotkań ich Aniela, z twarzą od lez nabrzmiałą.

— O, panie Metcalf, jakżem ja panu wdzięczna, żeś przybył! — zawołała. — Mój mąż...

Zatrzymała się nagle, spostrzegłszy nieznajomego, a prawnik pośpieszył z objaśnieniem.

— Jest to pan Drayton — powiedział — zapewne pani słyszała o nim? Jej mąż.

— O tak — odrzekła. — On już niedługo będzie panu zawizata, panie Drayton... jest umierający.

— Wiem o tem, droga pani — odrzekł się Marek, ukrzyżowany nieco jej zachowaniem się albowiem we

jeżeli dla ważnej przyczyny klub miałby się odbyć w czasie zakazanym, należy uzyskać na to zezwolenie — zgodnie z dotychczasowym zwyczajem — ordynariatu, który może zezwolenia tego udzielić z zastrzeżeniem jednakże wstrzymania się od zbyt uroczystego obchodu. Przepisy liturgiczne, tyczące się błogosławienia małżeństwa, pozostają niesmienione.

Pod adresem Komitetu niesienia pomocy w Królestwie.

Powszechnie zauważono, że ofiarność Poznańskiego, Prus i Śląska na głodnych braci w Królestwie, która była tak potężnym strumieniem, jak zdroj ze skały, osiąga niezmiernie tak, jak byśmy zobojętnili dla bezmiarów niedoli bratniej, zapomnieli o obowiązku obywatelskim i narodowym. Nadto, jak słyszmy, zasoby piękne naszego Komitetu, powołanego do niesienia pomocy w Królestwie, wyczerpują się i zachodzi obawa, że nie będzie mógł on wysyłać swej miesięcznej zapomogi w dotychczasowej wysokości do Warszawy. Wreszcie da się zaobserwować, że właśnie te żywioły w naszym społeczeństwie, które w dzisiejszych warunkach czerpią ogromne zarobki, nie poczuwa się do ofiarności w tej mierze, w jakiej każdy Polak skłonkował powinien na ten cel ogólnonarodowy, jeśli na miano Polaka zasługuje. Wszystko to nastraja pesymistycznie. Tymczasem Komitet niesienia pomocy w Królestwie od z góry dwunastu miesięcy nie odzywa się do ogółu, nie puka do serca polskich w imię zastępów głodem i morem dotkniętych. Sąc zanadto polega na poczuciu obowiązkowości i na duchu obywatelskim w naszym społeczeństwie. Jednakże wobec wyżej wymienionych, znaczących faktów, jest rzeczą koniecznie wskazana, aby Komitet podniósł swój głos doniosły, obudził ducha, dźwignął ludzi z obojętności i opieszałości, zwołał wszystkich na pomoc. Klęska w Królestwie rośnie się coraz więcej; więc nie tylko nie wolno ustawać w ofiarności, lecz coraz więcej, coraz głośniej musimy wciąż: Ratunku!

W O J N A.

Wojna pełnowidna.

(wtb.) Berlin, 2 stycznia. (Urzędowe.) Nasze podwodne zatopiły w kanale angielskim i w oceanie Atlantyckim znowu 4 parowce, 3 żaglowce i 2 statki rybackie. Wśród nich znajdował się jeden uzbrojony, ciężko naładowany parowiec, dalej parowiec „Proba”, płynący z węglami z Swansea, do Cherbourg, portugalski skuner „Aportugeza” z ładunkiem soli do Francji i także portugalski parowiec rybacki „Argos”. Z reszty zatopionych parowców jeden wióz siał ze Swansca do Cherbourg. Inny parowiec wystrzelony został z pośród konwoju.

Sztab admiralicy.

(wtb.) Wydobycie w ciągu ostatniego miesiąca we Francji węgle, jako i sprowadzone z zagranicy, nie mogły być — jak donosi „Petit Parisien” — z powodu trudności transportowych wszystkie rozdzielone. Minister amunicji dał przeto pozwolenie, aby prefekci rozdzieliły między ludność zapasy węgla, złożone w ciągu lata. Minister zaopatrywania kraju w żywność nawołuje ludność do jak największych dobrowolnych ograniczeń, mianowicie w używaniu chleba, aby nie był zmuszony do zaprowadzenia kart chlebowych albo zgoda dni bezchlebowych. Cukiernicy i fabrykanie czekolady nie otrzymują wcale ani cukru ani mąki. Niezadługo wyjście ma rozporządzenie, nakazujące zamknięcie cukierni. Zużycie mięsa zostało także ograniczone a restauratorom nakazano dalsze zmniejszenie porcy. Ma być wkrótce wydany zakaz używania samochodów przez osoby prywatne. Minister zauważa, że główną przyczyną tych przewidzianych ograniczeń jest wojna podwodna, albowiem coraz większy brak tonażu powstaje nietykko wskutek zatapiania statków, lecz także wskutek tego, że statki muszą być konwojowane i płynąć niemal muszą daleko w kierunku, aby uniknąć stref szczególnie zagrożonych.

Ształy lotu nieprzyjacielskich w ciągu wojny.

Rozważając przy zmianie roku straty flot w ciągu wojny po tej i po tamtej stronie, spoczreżemy wrywcie, jak przerażająco wysokie cyfry są po stronie naszych nieprzyjaciół, mimo ich ogromnej przewagi. Po stronie zaś państw centralnych straty są stosunkowo nieznaczne. Porównując np. przykład straty biorących udział w wojnie flot w samych tylko okrętach liniowych, które najsielszczą i najpotężniejszą są częścią każdej siły morskiej, to ujrzymy liczby, które dowodzą wykazują wielkie sukcesy państw centralnych w ciągu uległych 41 miesięcy wojny. Niemcy, Austro-Węgry i Turcy straciły tylko po jednym starszym okręcie liniowym. Niemcy straciły zatopiony w bitwie pod Skuttrup okręt „Pommern”, Austro-Węgry straciły zatopiony niedawno statek pancerny „Wien” (5600 ton), a Turcy zbudowany w roku 1802, dawniej

niemieccki statek pancerny „Kurfürst” (10 000 ton). Wobec tych trzech straconych przez państwa centralne mniej wartościowych statków liniowych straty flot koalicji przedstawiają się jak następuje: Anglia 13 statków liniowych o łącznej pojemności 215 000 ton; Francja 4 statki liniowe, razem 54 000 ton; Włochy 3 statki liniowe, razem 49 300 ton; Rosja 3 statki liniowe, razem 49 900 ton. Ogółem straciła koalicja 23 statków liniowych, razem 368 000 ton, państwa centralne zaś 3 statki liniowe, razem 28 800 ton.

Ze statków o sile drugorzędu, to jest krążowników pancernych, straciła koalicja: Anglia 18, razem 207 900 ton; Francja 3, razem 25 100 ton; Włochy 2, razem 17 750 ton; Japonia 1, (14 000 ton); Rosja 1 (8000 ton). Ogółem straciła koalicja 25 krążowników pancernych, razem 332 750 ton, podczas gdy straty państw centralnych tej klasy okrętów wynoszą zaledwie czwarta część tej liczby.

Bardzo znaczne są straty koalicji w destruktorach i torpedowcach. Tego rodzaju statków straciła koalicja w ciągu 41 miesięcy nie mniej jak 143.

Także straty nieprzyjacielskich łodzi podwodnych są dość znaczne. Anglia straciła ich 29, Francja 12, Włochy 10; razem straciła koalicja 60 łodzi podwodnych. Poza tem w obfitej liście strat nieprzyjacielskich marynarki wojennych znajdują się: 21 ochronnych krążowników, 11 krążowników kontruskorowych, dalej monitorów i kancierek 23. Znaczne są także straty koalicji w krążownikach pomocniczych; Anglia utraciła 43, Francja 13. Z łowów nurkowych, tego nadradzieckiego wynalazku angielskiego, zniszczono od marca 1917 r. 8 sztuk.

Bardzo znaczne straty ponosi koalicja także w statkach czatowanych, strażniczych, patrolowych, w poszukiwaniach min i tym podobnych statkach mniejszych, których marynarka angielska posiadała wielką obfitość.

Liczby powyżej podane nie są zapewne jeszcze dokładne, gdyż przeciwnicy nasi mieli interes w tem, aby straty swoje ile możliwości zatajać. Ale i te straty, jakie są nam znane, wykazują dobrze, że tak strategiczna, jako i taktyczna przewaga w biegu wojny światowej znajduje się po stronie państw centralnych.

Dyrekcja opuszczają Archangielsk.

Z Londynu donoszą, iż okręty angielskie opuszczają Archangielsk po rozburaniu magazynów, powrózonych przez ententy i zabranych nagromadzonych zapasów. Także francuskie okręty gotują się do opuszczenia morza Łodowego.

Ojary min.

Biuro Reutersa donosi pod dniem 3. stycznia: W zatoce Pegwall pomiędzy Deal a Ramsgate wyrzucono morze na brzeg minę, która wybuchła, gdy ją chciało wydobyć z wody. 7 osób zostało zabitych i 20 rannych, także kilka domów zostało zburzonych. Na kilka mil odległości dało się odczuć振动.

Armia saloniczka.

Genewski korespondent kopenhaskiej „Politiken” donosi pismu swemu wiadomość z dobrze poinformowanego źródła pochodzącej, że na ostatniej konferencji koalicji w Paryżu stawiono wniosek, aby uać neutralność Grecji na czas trwania wojny i wojska z Saloniki wyczołać. W ten sposób ma się zapobiedzić ofensywie niemiecko-bulgarskiej. Wobec wojny podwodnej byłoby też koalicji bardzo trudno dostarczyć armii Sarrala dostateczną ilość prowiantu i amunicji. Poza tem można też wojska Sarrala użyć bardzo dobrze we Włoszech. Przeciw temu wioskowi wystąpił Wenizelos, albowiem upadły przez to cała jego polityka. Ostateczną decyzję co do tego odozono na później.

Wśród Greków, przebywających w Szwajcarii, panuje — jak donoszą z Zuryszu do „Berl. Tagebl.” — przekonanie, że rozwijanie armii saloniczkiej już jest zdecydowane. Jako przyczyna podają, że wskutek wypadków w Rosji i wskutek głodu panującego w Grecji armia saloniczka coraz mniej ma w Grecji przyjaciół. Poza tem koalicja wątpi, czy Wenizelosowi uda się przeprowadzić swoje plany mobilizacyjne. Dotychczasowy generalissimus zostaje odwołany, gdyż byłoby to upokarzając dla niego rozwijać armię, którą dowodził przez kilka lat — bez chwały. Zadanie to spłni jego następca, generał Guillaume. Otrzymał on rozkaz wyczołać armię poprzez południową Alanię i port walofski.

Drobne wiadomości wojenne.

(Nowy Rok na froncie zachodnim) Korespondent „Timesa” przy armii angielskiej we Francji donosi swemu pismu: Nowy Rok rozpoczęły wojska angielskie raptem orkanem ognia d'aloewego. O północy dano 12 salw z dwunastu baterii; ostrzeliwano przytem systematycznie pewne punkty, podczas gdy działa leżysko wyrzuciły formalny deszcz szrapnelowy na cały teren. Niemcy odpowiedzieli w ten sam sposób.

(Nowe zaciągi we Francji) Do londyńskiego „Timesa” donoszą z Paryża: Fakt, że dywizje francuskie zostały z frontu zachodniego wycofane na front włoski, czyni koniecznym powołanie pod broń mężczyzn, ponad 50 lat mających. Minister amunicji rozchordził w dorozumieniu z Clem-

ceau'em, że robotnicy amunicyjni, którzy zmobilizowani byli dla służby pod bronią, mają być wyciągnięci z fabryk i stawieni do rozporządzenia głównego dowództwa. Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem 15. stycznia.

(Statki amerykańskie dla sprzymierzonych) Pomoc, jaką Ameryka w marynarach siłach oręcznych stawia do rozporządzenia swoim sprzymierzonym, ogranicza się do pewnej liczby kontrtorpedowców, stanowiących mniejszość trzy czwarte całego zasobu marynarki amerykańskiej. Statki te umieszczone w Queenstown, w Brest i na Wyspach Azorskich. Także w przyszłym roku nie można spodziewać się większego wzmacnienia tej pomocy amerykańskiej. Krążowników albo innych większych marynarki sił oręcznych Ameryka nie zdolna jeszcze stawić do rozporządzenia.

(Ubezpieczenie żołnierzy francuskich) „Matin” z dnia 29. grudnia zapowiada wprowadzenie w przyszłym roku obowiązkowego ubezpieczenia na życie wszystkich żołnierzy francuskich na wzór ubezpieczeń amerykańskich. W razie śmierci na polu walki otrzyma rodzinę poległego odnośną sumę ubezpieczeniową stosownie do wysokości opłacanej premii.

Sprawozdanie niemieckie.

(wtb.) Główna kwartałowa, 4 stycznia. Wojna na zachodzie. Prawie na całym froncie przyszło do ożywionych walk obustronnej artylerii. Jasne powiecie mroźne sprzyja ich czynności.

W angielskich atakach, które na wschód od Vpern i na północ od kanatu la Bassee nie udało się, jako też we własnych pomyślnych wyprowadzach na południe wschód od Mœuvres i w Szampanii, przywiedziono jeńców i kilka karabinów maszynowych.

Od 1. stycznia straciły nasi przeciwnicy w walce napowietrznej i przez zastrzelenie ze ziemi 23 samoloty i 2 balony na uwiegi. Nadporucznik Loerzer odniósł swoje 20 zwycięstwo napowietrzne.

(Wojna na wschodzie. Nic nowego. Front macedoński i włoski. Nic ważniejszego. Pierwszy generalny kwaternistrz Ludendorff).

(Doreczanie nominacji na ministrow. W srode doreczone zostały polskim ministrom do rąk własnych ich nominacje, podpisane przez Radę regencyjną.

(Życzenia noworoczne na zamku w Warszawie. We wtorek w południe przyjmowali członkowie Rady regencyjnej na zamku królewskim w Warszawie życzenia noworoczne. Najpierw składały życzenia ministrowie, gabinet cywilny i wyżsi oficerowie. O godzinie 12-tej minut 45 weszli do sali kolumnowej gremialnie general-gubernator warszawski v. Beseler z wózkiem urzędnikami wojskowymi i cywilnymi, przedstawiciele władz austriackich oraz członkowie Rady regencyjnej ze swoim otoczeniem, poczem na sali wzajemna wymiana życzeń. W salaci sąsiednich zgromadzili się wyżsi urzędnicy państowi, przedstawiciele władz miejskiej oraz różnych instytucji. W imieniu zebranych złożył Radzie regencyjnej burmistrz Drzewiecki życzenia, na które odpowiedział ks. arcybiskup Kakowski w następujących słowach:

»Mości Panowie!

Po rozszarpaniu Polski, po ujęciu w niewolę narodu polskiego, nad kołyską wszystkim pokoleniom piastunki śniegały niesią wyzwolenia. Marzyły o wyzwoleniu kruhotek w chacie wieśniaczej — i mieliśmy Bartoszów Główackich, i rzemieślnik, zgłębi przy pracy nad warsztatem — i mieliśmy Kilińskich, i szlachcic we dworze, i pan w pałacu, i mieliśmy Kościuszko. Dla idei wyzwolenia umierały na polu chwały, i w kazamatach cytadeli, i szły na Sybir szeregi bojowników za wolność i niepodległość z hasłem na ustach: »pro aris et focis», za wiare i ojczyzne. A ożywiała ich silna wola i gorące serce, mimo, że wysiłki szły pozorne, nie marne!

Wypełniły się czasy. Niebawem wybije godzina sprawiedliwości, bo tylko pięć minut do dwunastej, a oto my, mali potomkowie wielkich przedków, wobec wyzwolenia stojimy na zamku królewskim przed obliczem majestatu wielkiej przeszłości i przyszłości naszej bez ognia w duszy, bez hartu woli, rozbitci, złamani, bezsilni — i czekamy zbewienia od obcych.

Odybyłby przorkiem, wołaliby głosem wielkim: Ocknij się narodzie polski, nderz w czynów stal. Niech gwiazda betleemska w tym 1918 roku oświeca szlaki pochodu wyzwolenia Polski. Niech kapłan i wieszcz, uczyony i statysta, wpatrzeni w szczęśliwą gwiazdę, zbratani wspólną ideą, krocza pod jedną chorągwia na czele narodu jednym duchem owiani, miłością ożwinięli. Niech miasto anarchii myśla i czynią ład i porządek w narodzie i kraju panują. Niech rolnik przekuje miecz na lemesz i orze i sieje role życzna na posiek głodnym. Niech rzemieślnik i robotnik idzie ochośnie do warsztatu i fabryki, by naga, ogłosiona ojczyzna okryta szata dracy, wydruk i potu. Niech żołnierz polski

uzbroił się w odwage, gotowy przeleć krew dla la-
du i porządku w kraju, dla obrony granic szerokiej,
wielkiej, całej, niepodległej ojczyzny polskiej.
Niech każdy w swym zakresie, jak wszyscy w oj-
czyźnie, czyni, co może, a całość przy opiece Bo-
żej sama sie złoży.

Oto życzenie. Mości Panowie, jakie Wam i ca-
łemu Narodowi składam na drogu 1918 roku. Stre-
szczam je w jednym okrzyku:

Niech żyje Polska!

Na zakończenie odbędzie się «cercle», który trwa-
do godziny 1 min. 45 po południu.

Prezes polskich ministrów we Wiedniu.
Z okazji pobytu prezesa ministrów Kucharzewskiego we Wiedniu pisze wiedeńska biuro korespondencja: Bawiacy tutaj polski prezydent ministrow Kucharzewski, rozmawiając z przedstawicielem polskiej agencji prasowej, po słowach uzna-
nia dla zgotowanego mu w Berlinie przyjęcia, o-
swiadczył, co następuje: «Naród polski nigdy nie
zapomni, że w czasach wielkiego ucisku mógł w Austrii rozwijać się swobodnie, wzmacniać ducha narodowego, oraz przygotowywać się do spełnie-
nia swej misji historycznej». Następnie prezydent ministrów dał wyraz swoemu przekonaniu, że po wojnie znajdzie się odpowiednia forma stosunków wzajemnych, dająca widoczny wyraz wspólnym interesom politycznym i gospodarczym. — W Po-
sce — mówił on — dobrze jest znane wszystkim, że cesarz Karol, jako spadek po niezapomnianej pamięci cesarza Franciszka Józefa przejął jego go-
rące sympatie dla narodu polskiego. Może on z założeniem stwierdzić, że hr. Czernin w zupełności wniknął w intencje cesarza Karola, oraz że zdał sobie sprawę z konieczności rozwiązania sprawy polskiej z uwzględnieniem żywotnych interesów polskich, oraz z całkowitem poszanowaniem dla zasad suwerenności polskiej. Pan Kucharzewski zakończył słowami: Wzięcie udziału przez delegatów państwa polskiego w rokowaniach pokojowych w Brześciu Litewskim — jako że wchodzą tam w gremium również polskie interesy — stanowiło-
by dla rządu i dla dobra narodu polskiego dowód zyczliwego sprzyjania mocarstw centralnych, oraz potwierdzenie faktu, że mocarstwa te uzajmują konsekwencje, wynikające w sposób nie dający się zaprzeczyć z faktem utworzenia niepodległego państwa polskiego.

Narada u cesarza.

Z Berlina donoszą urzędowo, iż w dniu Nowego Roku przyjmował cesarz raport sekretarza stanu v. Kühlmann i generała-feldmarszałka v. Hindenburga.

W środę po południu przyjmował cesarz kanclerza Rzeszy hr. Hertlinga, generała-feldmarszałka v. Hindenburga, generała Ludendorffa, sekretarza stanu hr. Roedera i dr. v. Kühlmann, celem wysłuchania wspólnego raportu.

Zakony w Warszawie.

Od Nowego Roku kościół Matki Boskiej Łaskawej przy ulicy Świętojańskiej w Warszawie objęły z polecania arcybiskupa warszawskiego OO. Jezuiti ze Lwowa. Prócz Jezuitów przybędą wkrótce do Warszawy na stałe Kapucyni, Misjonarze i Redemptorysti.

Przedjęcie rokowań pokojowych.

W nocy ze środy na czwartek wyjechał sekretarz stanu v. Kühlmann z Berlina do Brześcia Litewskiego, równocześnie z delegatami tureckimi i bułgarskimi. — Hr. Czernin wyjechał w czwartek rano. Dalsze rokowania w Brześciu rozpoczynają się w sobotę.

Współdziałanie Polaków w układach pokojowych.

W sprawie życzenia rządu polskiego, aby mógł brać udział w rokowaniach pokojowych, donoszą z Berlina, iż Polakom będzie umożliwione wysłanie na konferencję pokojową w poszczególnych wypadkach rzeczników, o ile tego bieg rokowań wymagać będzie.

Parlament nie będzie zwolniony.

W czwartek odbyło się dłuższe posiedzenie konwentu senatorów parlamentu, na którym postanowiono na razie nie zwolnić parlamentu na pełne posiedzenia. Tylko główny wydział obradować będzie przez kilka kolejnych dni w sprawie układów pokojowych.

Dalsze ustępstwa dla Kościoła na Wegrzech.

Cesarz austriacki z własnej inicjatywy udzielił Kościółowi katolickiemu na Wegrzech dalszych nadzwyczajnych przywilejów i praw. Kościół może w przyszłości sam zakładac w kraju szkole ludowe, średnie nawet wyższe, sam decyduje o wszelkich sprawach wewnętrzno-kościelnych, bez względu na stanowisko władz politycznych, i sam kieruje wszystkimi instytucjami kościelnymi. Jednocześnie utworzono specjalne fundusze kościelne, z których Kościół będzie mógł wykorzystać swoje nowe instytucje oświatowe utrzymywać i rozszerzać.

Rekwizycje zboża na Wegrzech.

Ponieważ przeprowadzone dotychczas zajęcie zapasów zboża na Wegrzech przyniosło zaledwie 15 do 20 procen spodziewanych ilości, minister dla spraw żywiołowości Hadik zażądał ponownych dostaw zboża od rozmaitych komitatu. W najbliższym czasie przeprowadzone będzie nowe zajęcie zapasów zboża na Wegrzech.

W związku z powyższym zarządzeniem, pismo węgierskich mlynarzy »Molnarok Lapiac« stwierdzi, że wiele części zboża z tegorocznych zbiorów zmieniono na młynkach rzecznych. Nadto znaczna część zboża zostało na pasze dla bydła, ponieważ gospodarze wiejscy na drodze zgodnej z ustawą wcale nie mogą otrzymać paszy, albo też bardzo nieznaczne, niewystarczające jej ilości. O wyniku tegorocznych żniw na Wegrzech i powodach braku zboża dyrektor krajowego Związku rolniczego, Juliusz Rubinek, podał następujące szczegółowe: Tegoroczny zbiór pszenicy zauważa ocenią na przeszło 50 milionów centnarów metrycznych. Mimo tego jednak młyny nie mają co mleć, a powody tego są różnorakie. Przedewszystkiem bardzo wiele zboża ukrwio, zwłaszcza w większych dobrach ziemskich. Producent nie chce wydać zboża i niejednokrotnie dopiero ulega przenocow. Brak około 8 milionów centnarów metrycznych zboża. To też w najbliższym czasie na Wegrzech będą przeprowadzone rewizje w poszukiwaniu ukrytych zapasów zboża.

Niemiecko-rosyjska komisja gospodarcza.

Na pierwszym posiedzeniu niemiecko-rosyjskiej komisji gospodarczej uchwalono przedewszystkiem obowiązki nad sprawą przywrócenia komunikacji pocztowej, telegraficznej i kolejowej. Dla tych trzech spraw utworzone zostały podkomisje.

Komunikacja pocztowa między Rosją a Niemcami, Austro-Węgrami i Turcją jest już — jak donoszą z Petersburga — znów przywracana, tylko korespondencja podlega cenzurze wojskowej.

Jurandia przy Niemcach.

„Havaš” donosi z Haparandy, iż parlament kurlandzki oświadczył się 17 głosami przeciw 12 za połączeniem z Niemcami. Wynik głosowania pedano na tymczas do Berlina.

Nadzieje na pokój powszechny.

Internowany w Budapeszcie jeden z wyższych urzędników londyńskiego trustu stalowego »United Steel Company«, do zarządu którego należy między innymi lord Lansdowne, otrzymał od swej dyrektywy z Londynu list z zawiadomieniem, aby nie zawierał jakichkolwiek zobowiązań służbowych na czas dłuższy, gdyż dyrekcja ma poważne powody do twierdzenia, iż przed sierpieniem roku 1918 będzie mu możliwem powrócić do Anglii.

List ten dowodzi, że w angielskich sferach przemysłu wojennego panuje przekonanie, że pokój powszechny zawarty będzie w ciągu roku bieżącego.

Drugi rząd na Ukrainie.

Obok neutralnej rady ukraińskiej utworzył się na Ukrainie drugi rząd pod nazwą »ukraińskiej rady robotniczej i włościan«.

Kaledin wybrany ponownie hetmanem.

Wedle doniesień gazet francuskich został generał Kaledin na walnym zebraniu kozaków 562 głosami na 633 wybrany ponownie hetmanem kozaków.

Najolierw pokój.

Petersburski »Dien« pisze, że Trocki oświadczył na zjeździe chłopskim wobec pewnej grupy delegatów, iż konstytuantę zwołaną będzie dopiero po podpisaniu pokoju. Oświadczył on: Przedstawimy konstytuantę pokój już zawarty i spodziewamy się, że otrzymamy zatwierdzenie naszej polityki.

Samorządność Finlandii.

W odpowiedzi na wniosek rządu finlandzkiego, co do uznania republiki finlandzkiej przedstawała rosyjska rada komisarzy ludowych, na podstawie głównych zasad prawa narodów stanowienia o swych losach, na posiedzeniu związanego wydziału następującą propozycję: 1) Uznanie politycznej niezawisłości republiki finlandzkiej; 2) utworzenie w zgodzie z rządem finlandzkim osobnego wydziału z przedstawicielami obu partii, celem opracowania zarządzeń, wynikających z odłączenia się Finlandii od Rosji.

Republika mołdawska.

Biuro Reutera donosi z Petersburga: W Besarabii ogłoszono republikę mołdawską, która pozostaje w związku z Rosją.

Ukraincy w Brześciu Litewskim.

Do Brześcia przybyła delegacja ukraińska dla wzięcia udziału w rokowaniach pokojowych. Sekretarz stanu v. Kühlmann oświadczył telegraficznie go, iż prowadzenia układów z przedstawicielami Ukrainy.

Wstrzymany wywóz do Rosji.

Gazety francuskie potwierdzają wiadomość, iż Stany Zjednoczone powstrzymały cały wywóz do Rosji. Parowiec »Columbia«, płynący z ładunkiem materiału kolejowego, powrócił z Władywostoku. Okręty, znajdujące się obecnie w drodze do Władywostoku, otrzymały rozkaz skierowania się do Japonii, te, które stoją jeszcze w portach amerykańskich, zostały wstrzymane.

Wymiana telegramów noworocznych.

Na telegramy noworoczne króla belgijskiego i włoskiego odpowiadał prezydent francuski Poincaré, iż Francja walczyć będzie aż do ostatecznego zwycięstwa.

Rowil zanę parlamentu w Hiszpanii.

Król podpisał dekret, rozwiązujeający Izbę i wzywający nowe wybory na 17. lutego. Otwarcie nowego parlamentu nastąpi 11. marca.

Zyczenia noworoczne Lloyd George'a.

Lloyd George wydał z okazji Nowego Roku odezwe do narodu angielskiego, w której wzywa do wyższych sił w ostatniej fazie walki za cele demokracji świata. W drugiej odezwie do kolonii angielskich potęza je nadzieję, iż koniec obecne rozpoczętego roku przyniesie koalicji spełnienie ich celów. W końcu wysłał telegramy mniej więcej tej samej treści do wszystkich swoich kolegów ententy, ludząc ich nadzieję ostatecznego zwycięstwa. — Ilędź to po-dobnych telegramów wysła ententa już w świat, a tu zwycięstwa jak nie ma, tak nie ma.

Sprawa Caillaux.

Francuski sąd wojskowy odroczył wniosek gubernatora Paryża o aresztowanie Caillaux'a aż do końca śledztwa.

Z angielskiej partii robotniczej.

Ze Sztokholmu donośa do »Vorwärtsa«, iż angielska partia robotnicza wysłała do bolszewickiego zastępcy w Sztokholmie, Worowskiego, telegram dla rządu rosyjskiego, zawierający protest przeciwko zawarciu odrebnego pokoju. Równocześnie zapytuje angielską partię robotniczą, czyby rząd rosyjski gotów tak długo odroczyć zawarcie pokoju, dopóki nie odbędzie się socjalistyczna konferencja międzynarodowa. — Na to odpowiadał Worowski, iż rząd rosyjski gctów jest zaciekły aż do zwołania konferencji socjalistycznej, jeżeli rządy ententy równocześnie z udzieleniem paszportów delegatom socjalistycznym dadzą tę pewność, iż nie spodziewają się po konferencji socjalistycznej zniweczenia pracy pokojo wej, przeciwne gotowe są do zawarcia ogólnego pokoju w myśl rosyjskich propozycji.

Tymczasem oświadczył — jak donosi biuro Havaša — prezes ministrów Clemenceau, przyjmując w towarzystwie ministra spraw zagranicznych Pichona delegacje zjednoczonych partii socjalistycznych Izby, przybyłą, celem wyrobienia paszportów do Petersburga, iż wobec zagmatwanych stosunków w Rosji uważa się za bezcelowe. Przed decyzją w tej sprawie musiaby się zresztą rząd porozumieć ze sprzymierzeńcami, a nie ma najmniejszego powodu do przypuszczeń, iż ci ostatni od konferencji sztokholmskiej swoje zdanie zmienili.

Z odpowiedzi powyższej wynika, iż rząd francuski delegatom socjalistycznym paszportów do Petersburga nie udzieli.

Nowy ambasador rosyjski w Londynie.

Reuter donosi, iż ambasadorem rosyjskim w Londynie zamianował rząd bolszewicki Maksyma Litwińskiego.

Organ nowych kardynałów.

Organ Watykanu, »Osservatore Romano« pisze, iż w sprawie zamianowania nowych kardynałów jeszcze podczas wojny nie zapadła dotychczas ostateczna decyzja. Któż watykańskie kilkakrotnie poruszyły sprawą ostatnimi czasy sprawę tą, lecz ostatecznej uchwały jeszcze nie powzięto. Chodzi o zamianowanie też kardynałów we Wrocławiu i w Pradze.

Z senatu włoskiego.

Na posiedzeniu tajem senatu włoskiego niemiecka odpowiedź na rosyjską propozycję w Brześciu Litewskim była przedmiotem ozywionych sporów. Kilku senatorów wysosowało pod adresem rządu energiczne żądanie, aby uproszczęto szwajcarską radę związku do natychmiastowego pośrednictwa w sprawie pokoju. Odnosny wniosek nie znalazł jednak większość, wskutek czego upadł.

Przeciwko dalszym kredytom wojennym.

Angielska partia robotnicza i Irlandczycy ogłaszały decyzję przeciwko udzieleniu dalszych kredytów wojennych.

Eksplozja.

Ze Sztokholmu donoszą, iż 23 grudnia nastąpiła na stacji Beccanowce, w Rosji, eksplozja, wskutek

korę dwa pociągi wojskowe z koszarami zostały zniszczone. 2000 ludzi zginęło.

W ilas o pokoj.

Według „Daily Telegraph”, Wilson oświadczył, że rząd amerykański pierwszy byłby gotów zadać zwolnienie konferencji pokojowej, o ileby tylko Niemcy pozbuczyły swoje plany zdobywcze, oraz o ileby chodziło o wyraźnie zarysowane propozycje pokojowe.

Rokowania szwedzko-amerykańskie.

Szwedzkie ministerstwo spraw zagranicznych ogłasza, że ukończono już z wynikiem pozytywnym rokowania ze Stanami Zjednoczonymi o dowóz towarów do Szwecji. Szwecja otrzymała z Ameryki 11 000 ton różnych towarów, a wśród nich kawę, nafte i materiały lecznicze. Nadesłania towarów tych do Szwecji nie można spodziewać się przed połową lutego.

Japonia a Rosja.

„Berner Tagbl” donosi z Tokio: Rząd japoński postanowił w całej pełni podjąć stosunki dyplomatyczne z nowym rządem rosyjskim. Ambasador japoński w Petersburgu złożył w najbliższych dniach odpowiednieświadczenie. Władomosci powyższej nie pozwoliły entemu dotychczas ogłaszać.

Z parlamentu japońskiego.

Parlament japoński zagajony został w tych dniach mowa od tronu, w której mikoło wskazywał na konieczne solidaryzowanie się z państwami ententy. Zaraz po odczytaniu mowy został parlament znowu odroczony. Prawdopodobnie chciał rząd japoński uniknąć drażliwych dyskusji.

Z bliska i z daleka.

Rozporządzenie o handlu zbożem, płodami strzalkowymi, tatarce i jaglam z zbiorn 1917, na wysiew zmieniono w ten sposób, że tylko te karty siewne mają znaczenie, które mają pieczęć i poświadczenie rewizyjne wyższej władzy administracyjnej. Prawo związków komunalnych do udzielania gminom zezwolenia na wystawianie kart siewnych zostało zniesione. Zwraca się na to uwagę, że ważne jako takie od 1 stycznia 1918 r. dostawy zakupionego już zboża na wysiew lutowy dopiero wtedy mogą być uaktywnione, jeżeli odnośnie karty siewne odpowiadają powyższym przepisom. Dla tego zaleca się wystawione już karty siewne bezwzględnie przedłożyć wyższej władzy administracyjnej, w Prusach prezesowi regencyjnemu, do zbadania i stemplowania.

Obuwie wojskowe. W tych dniach otrzymywane są składy obuwia wojskowego buciki, o których już kilakrotnie wspominaliśmy. Sprzedawane będą tylko za karty zakupowe, aby nikt sobie niepotrzebnie zapasów nie robił. Kto ma wyrobione poczucie estetyki tego z pewnością nie zachwyci wygląd nowego wyrobu szewskiego. Niezdarnie ciekie buciki na drewnianych podeszwach z cholewami z tkaniny papierowej lub z resztek starych szyneli żołnierskich, namiotów, mundurów itp. Tak nazwane lepsze obuwie wojskowe ma podzeszwe nieco cięższa, ale podbita gwoździami i ruchoma. Prócz tego na cholewy naszyty jest dla ozdoby wąski pasek skórny. Delikatne nogi przyzwyczajone do ciekiego obuwia, nie znośna zapewne butów wojskowych, ale udzie pracu chętnie nabywać będą nowy wybór, aby uchronić stopy od wilgoći przychodzącej przez szlury dawniejszych znanych butów.

Ceny bucików wojskowych są od 17—22 mk. obuwia dziecięcego od 10,72 do 13 mk. Podeszwy drewniane zużywają się w ciągu 4—5 tygodni, lecz dają się łatwo zastąpić nowymi, które kosztują 60 fen do 1 mk. para.

Konie tanieją! Z Prus wschodnich i Zachodnich donoszą gazety o nagłym spadku cen na konie. Wiadomość o zmianie otwarcia granicy rosyjskiej spowodowała, że gospodarze liczą się z daniem koni z Rosji. Konie wschodnio-pruskie więc, które niedawno temu jeszcze kosztowały miliard 4 tysiące marek, można dziś za 2 tys. marek i tańszej nabyć.

Pocztówki zmieniają. Ze względu na coraz dalszy brak papieru postanowili fabryki pocztówek (kart pocztowych) zmniejszyć kartę o jedną czwartą. Będą więc od today miały 12x8 cm. Pocztówki wydawane przez poczty państwa zmieniają się nieugn.

Potary powstają nierzaz wskutek niesłosowania się rodziców i wychowawców do przepisu, obowiązującego ich pod zagrożeniem kary chować zapaski i przyrzady zapalające przed dziećmi tak, aby, gdy sa bez dozoru, nie mogły ich znaleźć.

Sprawadzanie zwłok żołnierzy poległych albo zmarłych w lazaretach polowych sprawia znaczne trudności dla urzędów wojskowych i zarządów kolejowych, zwłaszcza w obszarach okupowanych. Dla tego rządy państw związakowych, mających kolejy państwowie, postanowili zniżyć opłaty za sprawadzanie zwłok po wojnie o 50 proc.

Wyciągnięcie z kursu dziesięcio- i pleciostemówką niklowymi nakazał minister skarbu. Kasy państwowe i komunalne nie mają tych monet niklowych wydawać, lecz oddać je najbliżej kasie banku Rzeszy.

Czy śmierć na polu walki uważa się za nieszczęśliwy wypadek? Pewien żołnierz, ubezpieczony w towarzystwie prywatnym na wypadek śmierci, poległ na wojnie w pierwszym roku ubezpieczenia. Towarzystwo, powołując się na ogólne warunki ubezpieczenia, wykluczające ryzyko wojenne, wynieść chciało spadkobiercom tylko wpłcone składki. Warunki ubezpieczeniowe zawierały ato: jeszcze osobny przepis, a mianowicie ten, że wypłacić należy całą sumę ubezpieczenia, skorob ubezpieczony zmarł wskutek nieszczęśliwego wypadku (to znaczy wskutek zewnętrznego, gwałtownego i nagle działającego wydarzenia, którego ubezpieczony nie zamierzał, ani też sam swobodnie lub przez nienawigę nie spowodował). Na podstawie tego przepisu kamergercy skazały towarzystwo na zapłacenie całej ubezpieczonej sumy. Zapatrzywania oskarżonego towarzystwa, jakoby wolna a nieszczęśliwy wypadek był dwa zupełnie odmienne rodzaje wydarzeń i wskutek tego śmierci na polu walki nie można było uważać za nieszczęśliwy wypadek, kamergercy nie podzieli. Warunki ubezpieczeniowe określają pojęcie nieszczęśliwego wypadku jako wydarzenie zewnętrzne, gwałtownie i nagle działające, przez ubezpieczonego nie zamierzone ani też swobodnie lub przez nienawigę nie spowodowane. Całe to określenie należy więc stosować w zupełności do śmiertelnego okaleczenia kuli nieprzewiązcielskiej! Owo okaleczenie uważa się za nieszczęśliwy wypadek w myśl warunków ubezpieczenia.

Racibórz. (A no stać ich na to). Trzech handlarzy koni, którzy nie zdażyli do zwykłego po-

ciągu gliwickiego, zamówili osobny pociąg kolej wąskotorowej i zajechali na czas do Gliwic. Podróż ich kosztowała z Raciborza do Gliwic 146 mk.

Darkowice pow. raciborski. (Dzień i wieczór). Podoficer sanitarny Wewerka z Darkowic ocalił podczas walk nad Somme życie 25 żołnierjom, przyczem sam odniósł poważniejsze obrażenia klatki piersiowej.

Strzelce. (Niesieżcecie). Na dworcu turystycznym najechał pociąg ciężarowy na 18 letnią konkubinkę, Emilie Schecher z Opola, która na miejscu ducha weszła.

Opole. Niebezpieczna oszustka i dawno już poszukiwana złodziejka Florentyna Geppert przytrzymała tutejszą policyjną. Florentyna Geppert dopuszczała się kradzieży, oszustw i zaciągania długów nie tylko w Opolu, lecz i w Bytomiu, Wrocławiu i Berlinie. Gdy wyruszyła z Opola do Wrocławia, występowała jako żona nadporucznika Hansela i skradła swojej gospodyni Johnowej różne przedmioty wartościowe. Później wybrała się do Berlina, gdzie przewiązowała sobie obce dziecko, pozałatwiała pożyczki, dopuszczała się kradzieży, a gdy dalszy jej pobyt w stolicy był zagrożony, powróciła do Wrocławia do Johnowej, której zwróciła część skradzionych rzeczy. Za doznaną gorszość Florentyna Geppert narobiła długów na nazwisko swojej gospodyni i zbiegła, pozostawiając dziecko Johnowej. Gdy przybyła do Opola, dostarczała się w rece policyjnej, która umieszczała ją w więzieniu.

Czerwonka. (Ojciec i syn). W zeszłym roku skazał sąd wojskowy we Wrocławiu 24 letniego Józefa Prystatzkiego na dłuższą karę więzienia za kradzież. Gdy wrócił do swej rodzinnej wioski, wybrał się do swej narzeczonej do Krzyżowic w powiecie pszczyńskim. Przy tej okazji zauważył drabkę opartą do domu gospodarza Śląska. Wdrażał się więc na strych domu, gdzie Śląsikowi mieli złączne zapasy płotna, aksamitu, jedwabiu, ponczocho i innych materiałów na ubranie. Prystatzki wyniósł wszyskie zapasy i ukrył je w niedalekim lesie, poczem sprawdził swego 61 letniego ojca, z którym do półki transportował towary w noc do domu w Czerwonie. W drodze spotkał ich żandarm. Synowi, który porzucił paczki, udało się zbiegać, ojciec zaś wpał w rece żandarma. Ojciec i syn odpowiadali za paszterstwo i kradzież przed sądem, który skazał młodego Prystatzkiego na dwa lata, a ojca na pół roku więzienia.

Różne. (Mile skutki rokowań pokojowych). Chociaż na ogół ludzi nie zływi się jeszcze błogosławieństwa rozpoczętych rokowań pokojowych, to jednak niejaki Bolesław Orzonik w Berlinie zawdzięcza im złagodzenie kary sądowej.

Gdy w październiku przyszodzi do centralnej rzeźni miejskiej, by szukać pracy, zauważył, jak z jadącą fury z mięsem, spadały kawałki sadła. Nie dał się im zmarnować, schował do kieszeni. Przybramie zatrzymał go stróż, sadło odebrał, a O. oskarzył o kradzież. — Podczas rozprawy sądowej zwrócił prezes uwage oskarżonego na to, że zasłużył na 3 miesiące więzienia, gdż jako poddany rosniski, szczególnie winien był się wystrzegać przeciwko przepisom prawnych. Na to jednak odmówił adwokat O., że wobec różniczych rokowań pokojowych nie można uważać Rosjan za wrogo: skutek był ten, że O. przesiedzi tylko 3 dni w więzieniu.

Redaktor odpowiedzialny: Józef Palęcki w Bytomiu. — Nakładem „Nowin Raciborskich” w Raciborzu. — Drukiem „Katolika”, sp. wydawn. z ogr. odp. w Bytomiu.

Zdrowie jest największym skarbem!
Polecam wszelkie artykuły potrzebne do leczenia chorych.

Dla rolników zaz polecam wszelkie leki, potrzebne w gospodarstwie dla bydła, koni, krów, świń itp. gdy tam wstępnie labiryntum.

O jaskrawe poparcie przej.

Bernard Pitsch, drogeria ORŁA — Racibórz, Wielkie Przedmieście 31. Tel. 222.

Książki do nabożeństwa
w jak największym wyborze
polecają

„Nowiny Raciborskie”
Racibórz — Ratibor.

Gdzie kupuje się obecnie podczas wojny najtańsze i najlepsze piece kachlane?

f. Preiss

fabryki pieców kachlanych,
budowa pieców, towarzystwo komandytowe

Ostrów-Racibórz, Rudzka ulica 14.
Bytom-Rozbark, ul. Siemianowicka.

Wykonanie po jak najniższych cenach.
Przestawienie i budowa nowych pieców
kachlanych wszelkiego rodzaju.

Wielki skład pieców wszelkiego rodzaju,
materiałów żelaznych do pieców i szamotek (także dla piekarzy).

Szanownym
Odbiorcom
donosimy, że
wszakie -
kalendare
wyprzedane.

**Nowiny
Raciborskie**
Racibórz.